

PRZEGLĄD NOWOŚCI WYDAWNICZYCH

Monika Danielska (red.)
Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu

Księgowania w układzie problemowym w jednostkach finansów publicznych (wyd. I)

Redaktorzy: Mieczysława Cellary, Monika Kaczurak-Kozak
Wydawnictwo: C.H. BECK
Warszawa 2023

Księgowania w układzie problemowym w jednostkach finansów publicznych to pozycja wpisująca się w serię poradników dla pracowników administracji publicznej, głównie dla jednostek samorządu terytorialnego. Książka jest swego rodzaju vademecum księgowania, zarówno tych najczęściej występujących, jak też specyficznych operacji w jednostkach sektora finansów publicznych. Treści prezentowane w książce zostały podzielone na osiem części: Aktywa trwałe, Dochody, Wydatki, Przychody i koszty, Działalność finansowa, Fundusze, Rozrachunki, Inne księgowania.

Każda część omawianego opracowania pozwala szczegółowo uporządkować złożoną problematykę prezentowanych zagadnień, m.in. przez jednolity sposób prezentacji. W każdej z nich znaleźć można bowiem:

- wyjaśnienie pojęć i komentarz;
- schematy księgowania z wyjaśnieniami;
- dowody księgowe charakterystyczne dla danego zagadnienia;
- liczne przykłady liczbowe ujmowania na kontach operacji gospodarczych;
- sposób powiązania ze sprawozdaniami finansowymi, budżetowymi, a także klasyfikacją budżetową.

Jednostki finansów publicznych powinny prowadzić gospodarkę finansową w sposób rzetelny oraz wiarygodny. Ze sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych za 2022 rok wynika, że największą część kwoty nieprawidłowości finansowych stanowiły niezgodności w zakresie księgowości oraz sprawozdawczości budżetowej, powodujące nierzetelne prezentowanie danych o sytuacji majątkowej i finansowej jednostek. Dlatego tak ogromne znaczenie ma prawidłowa rachunkowość, a także sprawozdawczość finansowa i budżetowa.

Książka *Księgowania w układzie problemowym w jednostkach finansów publicznych* jest doskonałym poradnikiem, przeznaczonym dla pracowników wydziałów finansowych jednostek sektora finansów publicznych i osób odpowiedzialnych za politykę budżetową w samorządzie. Niewątpliwą jej zaletą jest jej praktyczny charakter, dzięki czemu może stanowić wsparcie w prowadzeniu księgowości jednostek sektora finansów publicznych. Dodatkowym walorem prezentowanej pozycji jest duża liczba współautorów, co umożliwiło szerokie i interdyscyplinarne podejście do omawianych zagadnień.

opracowała: Halina Rechul

Zdolność sądowa i legitymacja skargowa w postępowaniu sądownoadministracyjnym (wyd. I)

Autor: Anna Górska

Wydawnictwo: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
Łódź 2023

W monografii naukowej pt. *Zdolność sądowa i legitymacja skargowa w postępowaniu sądownoadministracyjnym* autorka przedstawia w sposób wyczerpujący formalno-prawną konstrukcję legitymacji skargowej i zdolności do zainicjowania sądownoadministracyjnego postępowania, wraz ze wskazaniem na rozbieżności między wykładnią a stosowaniem przepisów prawa traktujących wymienione zagadnienia.

Punktem wyjścia jest weryfikacja konstytucyjnego standardu dostępu do sądów administracyjnych, który nadaje ramy swobody ustawodawcy w zakresie kształtowania kryteriów legitymacji skargowej. Analiza taka została przeprowadzona zarówno w oparciu o system prawny funkcjonujący w Polsce, jak również w ramach standardów unijnych i międzynarodowych ze szczególną weryfikacją reprezentatywnych modeli prawnych działających w Niemczech, Austrii, Portugalii i we Włoszech.

Istotą takiego badania było sprawdzenie realnej możliwości realizacji uprawnień każdego człowieka do skutecznej weryfikacji stanu faktycznego sprawy, w ramach której mogło dojść do pogwałcenia praw jednostki, przez niezależny i kompetentny sąd, o czym stanowi np. art. 8 Deklaracji Praw Człowieka. Analizując konstytucyjny standard dostępności sądu administracyjnego, autorka wskazuje na jego dwoistą konstrukcję: z jednej strony jako prawo podmiotowe każdego człowieka do rozpoznania sprawy przed sądem niezawisłym, a z drugiej jako najważniejszy środek ochrony materialnych praw i wolności.

Kolejny rozdział monografii, zatytułowany „Zdolność sądownoadministracyjna”, poświęcony jest próbie wytlumaczeniu definicji zdolności do zainicjowania działań przed sądem administracyjnym postrzeganej zarówno przez pryzmat jednostki, jak również z perspektywy jednostek samorządu terytorialnego i ich organów. Następnie zaprezentowano w nim porównanie konstrukcji legitymacji procesowej w ramach różnych gałęzi prawa, tj. prawa cywilnego i administracyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem wagi interesu prawnego, traktowanego jako przedmiot ochrony w ramach modelu legitymacji skargowej.

Piąta część opracowania poświęcona jest opisowi interesu indywidualnego, rozważanego w ramach modelu legitymacji skargowej, a opiera się na analizie wykonanej w oparciu o pięć różnych kryteriów postrzegania interesu indywidualnego. Wydawać by się mogło, że najistotniejszym elementem tej analizy jest weryfikacja koncepcji rozstrzygnięcia wątpliwości na rzecz interesu prawnego i interesu w zaskarżeniu, który stanowi czwartą kategorię w zaproponowanym przez autorkę zestawieniu. W dalszej części monografii prezentowane są też informacje dotyczące podstawy legitymacji skargowej, którą jest również naruszenie interesu prawnego zaskarżonym aktem.

Rozdział szósty dotyka tematyki nadużyć prawa do skargi. Autorka skupia w nim swe rozważania na próbie ustalenia znaczenia pojęcia „nadużycie prawa procesowego”, co równocześnie może skutkować powstaniem konfliktu między koncepcją nadużycia prawa a gwarancjami prawa do sądu. Ponadto krótko wyjaśnia, na czym polega nadużycie prawa do skargi i opisuje kwestie odrzucenia skargi abuzywnej, tj. wniesionej bez realnej potrzeby uzyskania ochrony prawnej.

Ostatnia część pracy dotyczy kategorii interesów: społecznego oraz publicznego w przyjętym modelu legitymacji skargowej i odnosi się do legitymacji skargowej organizacji społecznej oraz legitymacji skargowej poszczególnych potencjalnych uczestników postępowania, takich jak prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka i Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Opisywana monografia to kompleksowe opracowanie zagadnień związanych z wykładnią i stosowaniem przepisów wyznaczających kształt konstrukcji prawnej zdolności sądowej oraz legitymacji skargowej. Stanowi niejako odpowiedź na rosnącą z biegiem lat coraz większą potrzebę partycypacji w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym. Przeprowadzone analizy pozwalają na wysnucie wniosków w zakresie zaproponowanych przez autorkę szczegółowych rozwiązań normatywnych, ukierunkowanych m.in. na udzielenie bądź odmowę udzielenia sądowej ochrony interesom, których nie da się jednoznacznie zakwalifikować jako indywidualne, publiczne, prawne lub faktyczne.

Podjęta w pracy tematyka i jej gruntowne studium wnosi znaczące walory naukowe do literatury przedmiotu, a także stanowi rozsądny głos w dyskusji dotyczącej przyszłych kierunków rozwoju postępowania sądownoadministracyjnego. Lektura ta będzie bardzo interesująca zarówno dla prawników, w tym w szczególności praktyków inicjujących procesy przed sądami administracyjnymi, jak i studentów, przede wszystkim kierunków prawniczych oraz administracyjnych. Niemniej opracowanie to może być również wykorzystywane przez teoretyków prawa, ponieważ stanowi ciekawy głos, weryfikujący dyskurs między doktryną nauk prawnych a stosowaniem przepisów.

opracował: Paweł Malinowski

Dług i niewypłacalność. Analiza na czas kryzysu (wyd. I)

Autor: Rafał Adamus

Wydawnictwo: C.H. Beck

Warszawa 2024

Jak bardzo zadłużony jest współczesny świat? To pierwsze pytanie, jakie stawia autor publikacji na samym jej wstępie. Udzielając jednocześnie odpowiedzi, wskazuje, że według wyliczeń Institute of International Finance łączne zadłużenie państw, biznesu i gospodarstw domowych w październiku 2023 roku nominalnie wynosiło ok. 307 bln dol. Jest to rekordowa wielkość, która niestety powiększa się w niezwykłym tempie.

W przedstawionej publikacji Rafał Adamus dokonuje analizy problemu „długu i niewypłacalności”, traktowanych jako zjawiska interdyscyplinarne, a nie wyłącznie prawne. Perspektywa prawna tego problemu zostaje przedstawiona jedynie w ogólnym zarysie. Kompletnie spojrzenie na wskazane problemy wymaga też przeprowadzenia analizy stanu współczesnego oraz historii ewolucji tych zjawisk, co również zostaje wyartykułowane przez autora w omawianej pozycji. Ponadto, formułuje on wnioski w zakresie prawdopodobnych skutków tego problemu w przyszłości.

Publikacja *Dług i niewypłacalność. Analiza na czas kryzysu* podzielona została na 7 rozdziałów, obejmujących:

- zagadnienia wprowadzające;
- wycinki z historii (celem wyciągnięcia wniosków dla teraźniejszości i przyszłości);

- upadłość gospodarstw domowych;
- upadłość biznesu;
- niewypłacalność państw;
- prawdopodobne scenariusze na przyszłość;
- rekomendacje co do sposobu zabezpieczenia majątku na wypadek kryzysu.

Pojęcie „dług i niewypłacalność” odnosi się zarówno do zadłużenia publicznego państw, jak i zadłużenia prywatnego biznesu oraz gospodarstw domowych, a więc do różnych płaszczyzn prawnych. Sfery te są ze sobą jednak ściśle powiązane: wypłacalność państwa ma oczywisty wpływ na warunki życia obywateli i warunki prowadzenia biznesu, niewypłacalność biznesu ma wpływ na rynek pracy i dochody państwa, a niewypłacalność obywateli stanowi z kolei wyzwanie dla sprawności państwa.

„Analiza na czas kryzysu” zostaje podjęta przede wszystkim z uwagi na aktualne, nieoptymistyczne prognozy ekonomiczne – recesja, inflacja, stagflacja, pękająca bańka zadłużeniowa, delaboryzacja, niepokoje geopolityczne, nierówne korzystanie z owoców postępu technologicznego, problemy z zieloną transformacją itp. zapowiadają bowiem potencjalny kryzys pod postacią pęknięcia ciągle rosnących *debt bubbles*.

Publikacja napisana została przystępnym językiem, pozbawionym hermetyzmu prawniczego. Jawi się ona bardziej jako praca popularnonaukowa w formule zbliżonej do eseju. Niewątpliwie adresowana jest do szerokiego kręgu odbiorców – nie tylko prawników czy ekonomistów, ale do wszystkich osób zainteresowanych stanem pieniądza i problemem długu.

opracowała: Angela Król

FinTech. Nowe technologie w sektorze bankowym (wyd. I)

Redaktor: Kamil Szpyt
Wydawnictwo: C.H. Beck
Warszawa 2024

Na przestrzeni ostatnich lat rynek bankowy doświadcza intensywnych zmian. Przejawiają się one w formie innowacyjnych produktów, nowych, nieobecnych dotychczas usług czy też w rozwiązaniach usprawniających funkcjonowanie samych banków.

W przedstawionej publikacji, mającej formę rozbudowanej monografii, zawarto kompleksowe, interdyscyplinarne i praktyczne omówienie prawnych aspektów wykorzystania nowych technologii w szeroko pojętym sektorze finansowym – w branży bankowej oraz okołobankowej. Jej zakresem treściowym objęta została zarówno część dotycząca rozwiązań aktualnie powszechnie stosowanych (np. bankowość mobilna, *robotdoradztwo*), jak i część dotycząca rozwiązań nowych, wdrażanych (np. sztuczna inteligencja, *open banking*).

Monografia *FinTech. Nowe technologie w sektorze bankowym* podzielona została na osiem części tematycznych, obejmujących:

- nowe technologie w sektorze bankowym;
- nowe modele bankowości;
- FinTech oraz usługi bankowe i okołobankowe;
- dane w sektorze bankowym;

- zarządzanie ryzykiem i cyberbezpieczeństwo w sektorze bankowym;
- zasady tworzenia, finansowania, trendów i ram prawnych fintechów;
- FinTech z perspektywy rynku finansowego;
- FinTech w wybranych ustawodawstwach świata.

FinTech – akronim dwóch połączonych, anglojęzycznych terminów: *financial* (z ang. finansowa) i *technology* (z ang. technologia) – omawiany na gruncie przedmiotowej monografii ujmowany jest w takim znaczeniu, że stanowi każdy przejaw wykorzystania w sektorze bankowym innowacji technologicznych, mający na celu usprawnianie dotychczasowych procesów, wprowadzenie oszczędności oraz zaoferowanie nowych, nieobecnych jeszcze na rynku produktów i usług. Wśród takich instrumentów omawianych w monografii znalazły się m.in. *blockchain* i *smart contracts*, *open banking*, kryptoaktywa, *robotdoradztwo* czy nowe metody badania zdolności kredytowej.

Publikacja *FinTech. Nowe technologie w sektorze bankowym* zawiera omówienia przygotowane zarówno przez teoretyków, jak i praktyków, czy to związanych sektorem bankowym i okołobankowym, czy z sektorem prawnym, specjalizującym się w prawie nowych technologii. Ma także charakter międzynarodowy, ponieważ część dotycząca omówienia sytuacji FinTech w innych, wybranych, państwach została przygotowana przez przedstawicieli zagranicznych ośrodków akademickich.

Monografia adresowana jest do szerokiego kręgu odbiorców – nie tylko prawników czy ekonomistów, ale do wszystkich osób zainteresowanych wykorzystaniem nowych technologii w sektorze finansowym.

opracowała: Angela Król

Cyfrowy HR. Organizacja w warunkach transformacji technologicznej (wyd. I)

Autorzy: Małgorzata Sidor-Rządowska, Łukasz Sienkiewicz

Wydawnictwo: Wolters Kluwer

Warszawa 2023

Zmiany technologiczne, ekonomiczne i społeczne zachodzące z coraz szybszą intensywnością w znacznym stopniu wpływają na przedsiębiorstwa i zatrudnionych w nich pracowników. Różne obszary funkcjonalne przedsiębiorstw podlegają licznym zmianom. Cechą charakterystyczną zmian w ostatnich czasach z pewnością jest rewolucja cyfrowa, a nieodłącznym elementem rzeczywistości społeczno-gospodarczej stała się technologia cyfrowa. Nowe technologie wkroczyły w życie przedsiębiorstw i stały się dla nich niezbędnymi narzędziami do pracy. Dotyczy to także obszaru personalnego.

Autorzy książki pt. *Cyfrowy HR. Organizacja w warunkach transformacji technologicznej* są znanymi i cenionymi ekspertami w swoich dziedzinach. Małgorzata Sidor-Rządowska jest autorką kilkunastu książek i ponad 100 artykułów poświęconych wspieraniu rozwoju ludzi oraz organizacji. Specjalizuje się w zagadnieniach zarządzania kapitałem ludzkim i tematyce *Train the trainers*. Opracowała kilkadziesiąt programów szkoleniowych, a w tym szkoleń e-learningu. Jest profesorem na Wydziale Zarządzania Politechniki Warszawskiej i ekspertem Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Łukasz Sienkiewicz jest autorem i współautorem ponad 90 publikacji naukowych oraz ok. 100 ekspertyz dla organizacji międzynarodowych i praktyki gospodarczej. Specjalizuje

się w problematyce zarządzania kapitałem ludzkim oraz transformacji rynku pracy, m.in. w zakresie: algorytmicznego zarządzania zasobami ludzkimi, analityki rynku pracy, uwarunkowań i konsekwencji digitalizacji i automatyzacji na rynku pracy. Jest profesorem uczelni w Katedrze Przedsiębiorczości Wydziału Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej.

Poruszane w książce zagadnienia są istotne z perspektywy obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Publikacja stanowi godne polecenia kompendium wiedzy z zakresu HR. Opisuje ona w sposób kompleksowy problematykę związaną z cyfryzacją HR. Książka składa się z 14 rozdziałów. Czytelnik znajdzie w niej wiele inspirujących tematów, takich jak m.in.: charakterystyka koncepcji cyfrowego HR; proces digitalizacji organizacji oraz HR; funkcja HR w obliczu digitalizacji; HR w świecie algorytmów czy wyzwania wdrożenia cyfrowego HR. Sporo miejsca poświęcono w niej też pracownikowi funkcjonującemu w erze rewolucji cyfrowej oraz jego karierze zawodowej w świecie cyfrowym. Dodatkowym atutem publikacji są zamieszczone Studia przypadków, które mogą być inspiracją do wdrożenia racjonalnych rozwiązań w praktykę organizacyjną. W książce wskazane zostały wyniki i wnioski z najnowszych badań dotyczących cyfryzacji HR, a także przykłady firm i działów personalnych, które wdrożyły rozwiązania cyfrowe.

Opracowanie przeznaczone jest dla menedżerów HR i pracowników działów personalnych. Z zamieszczonych w nim treści mogą także skorzystać pracownicy naukowi i studenci kierunków związanych z HR, zarządzaniem czy informatyką.

opracowała: Teresa Myjak